

НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

МЕСЕЧЕН

Б Ю Л Е Т И Н

МАРТ, 2010

СОФИЯ

УВАЖАЕМИ СПЕЦИАЛИСТИ И РЪКОВОДИТЕЛИ,

Вие разполагате с поредния месечен хидрометеорологичен бюлетин. В него е направен месечен обзор на основни процеси и явления от метеорологична, агрометеорологична, хидрологична и екологична гледна точка за територията на страната. Оперативната информация, набира на националната мрежа на НИМХ, дава възможност за бърза и обща преценка на влиянието на тези явления и процеси върху различни сфери на икономиката и обществения живот, за вземане на оптимални управленски решения и повишаване на икономическата полза от стопанската дейност и комфорта на живота.

Месечният бюлетин се публикува в ИНТЕРНЕТ на адрес: <http://www.meteo.bg>.

Подходяща информация за изследователски, юридически и бизнес цели, преминала през стандартен контрол, може да се получи чрез официална заявка до НИМХ, дадена на същия адрес.

НАЦИОНАЛНИЯТ ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

е основно оперативно и научноизследователско звено на БАН в областта на метеорологията и хидрологията с предмет на дейност:

- метеорологични, агрометеорологични и хидрологични информации, данни и анализи за химическото и радиоактивното замърсяване на въздуха и водите;
- краткосрочни, средносрочни и месечни прогнози на времето и водите и фенологичното развитие и формиране на добиви от земеделските култури;
- изследвания по физика на облаците, валежите и опасните явления от хидрометеорологичен произход;
- обезпечаване с научно-приложни изследвания, експерименти, разработки и методики на различни дейности в селското стопанство, транспорта, енергетиката, строителството, туризма, проектирането, водното стопанство, търговията, екологията, гражданската защита и други изследователски работи в областта на природните и инженерните науки;
- експертни оценки и експертизи при неблагоприятни хидрометеорологични явления и колебанията на климата;
- обучение за степен “Доктор”, специализанти и дипломанти в сферата на компетентност на НИМХ.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

I.1. Синопична обстановка

I.2. Температура на въздуха

I.3. Валежи

I.4. Силен вятър

I.5. Облачност и слънчево греене

I.6. Снежна покривка

I.7. Особени метеорологични явления

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

III. ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

IV. СЪСТОЯНИЕ НА РЕКИТЕ

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

VI. СЪОБЩЕНИЯ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

1. СИНОПТИЧНА ОБСТАНОВКА

1.III Месецът започва с топло за сезона време. В приземния слой и до височина 1500 m през страната преминава южната периферия на обширен циклон с център над Балтийско море. Към края на деня от северозапад премина слабо изразен студен фронт и на места превалява слаб дъжд. Над 1500 m има баричен гребен и преносът е от югозапад.

2–3.III Високият гребен малко отслабва, след това за кратко отново се възстановява. Преносът се обръща от запад–северозапад. В приземния слой се формира плитък вихър, който заедно със студен фронт преминава през страната. След него налягането се повишава. Отново има валежи от дъжд, по-значителни особено в Югоизточна България. Температурите се понижават, но остава сравнително топло.

4–6.III От запад към Балканския полуостров бързо се придвижва циклон, който продължава на изток, след това на североизток и се запълва над Черно море. Въздушният поток, отначало от югозапад, след изтеглянето на циклона се обръща от североизток. Във височина център не се формира. Потокът от запад се обръща от северозапад. Има валежи в цялата страна, отначало по-интензивни от дъжд, който постепенно преминава в слаб сняг. Температурите чувствително се понижават.

7.III След преминалия циклон налягането бързо се повишава, във височина баричното поле е безградиентно, сравнително високо. Преваляванията спират, но остава сравнително студено.

8–9.III В приземния слой и до 1500 m от Северна Африка бързо се придвижва дълбок циклонал вихър, който продължава на североизток през Мала Азия към Черно море. Над 1500 m през южната част от Балканския полуостров преминава барична долина. Създава се валежна обстановка и се образува снежна покривка от 5 до 35 cm, незначителна по Южното Черноморие. Духа силен, в Източна България бурен вятър от североизток, има навивания и преспи. Обстановката причинява силни затруднения в транспорта и електроснабдяването, в много селища е обявено бедствено положение, което продължава няколко дни.

В периода 8–10.III по черноморското крайбрежие духа силен и бурен североизточен вятър. Морското ниво се повишава, а вълни около 3 m заливат и отнасят пясъчната ивица, причинявайки повреди на защитните съоръжения и наводнения в хотели и магазини близо до брега.

10–11.III След преминалия циклон налягането бързо се повишава и в приземния слой на североизток има антициклонална област. По периферията ѝ, след временно отслабване, вятърът от североизток отново се усилва. Над Италия има циклон, който се разширява и към Балканите, но се запълва без да се движи. Във височина се изгражда баричен гребен, който бавно се придвижва на изток. Преносът е от югозапад, сравнително топъл. Отново има валежи от сняг, а в югоизточната част от страната – от дъжд.

12–15.III При земята до Балканите достига югоизточната периферия на мощен антициклон. Центърът му бавно се премества от Британските острови на югоизток. Във височина преминава южната периферия на обширен циклон, заемащ Източна Европа. Потокът е от северозапад. Времето е сухо и сравнително студено.

16–17.III В приземния слой налягането временно се понижават. От север преминава плитка долина и с нея студен атмосферен фронт. След това баричният гребен се възстановява, а центърът на антициклона достига централното Средиземноморие. Слабо циклонално огъване има на височина 1500 m, а над тази височина потокът остава от северозапад, вече по границата между циклона на североизток и баричен гребен на запад. Започва адвекция на топъл въздух.

18–22.III В приземния слой периодът започва с високо налягане в периферията на антициклон с център над централното Средиземноморие, който постепенно се разрушава. Над Западна Европа се изгражда нов антициклон, който се придвижва на изток. Налягането се понижават и в края над страната вече има плитка долина, а от север доближава студен фронт. Във височина потокът е от северозапад в челната част на баричен гребен. Времето е слънчево, температурите се повишават.

23.III Антициклонът над Средна Европа продължава да се движи на изток. В периферията му от север преминава студен фронт, след него потокът е от изток. Във височина над 1500 m баричният гребен се изтегля на изток и потокът се обръща от югозапад–юг, но до 1500 m прониква студен въздух. Има превалявания, а температурите се понижават с 10–15 °C.

24–27.III Антициклонът на север от Балканите се изтегля на изток–югоизток и през страната ни преминава югозападната му периферия. Налягането постепенно се понижават и в края на периода до нас достига плитка долина. Във височина баричен гребен също се придвижва на изток и след него приближава барична долина. Преносът остава от югозапад. Установява се слънчево и топло време.

28–29.III При земята и във височина в барична долина се формира циклонал център, който със свързания с него студен фронт преминава през страната. През първия ден на много места, а през втория – в Източна България, превалява дъжд, на отделни места с гръмотевици. В планините вали сняг, температурите се понижават.

30.III След циклона налягането за кратко се повишава, но след това отново се понижават и до страната достига югоизточната периферия на обширен и мощен циклон с център над Англия. Във височина временно има баричен гребен.

31.III През страната преминава барична долина, във височина гребенът се разрушава. Има краткотрайни валежи, на много места с гръмотевична дейност.

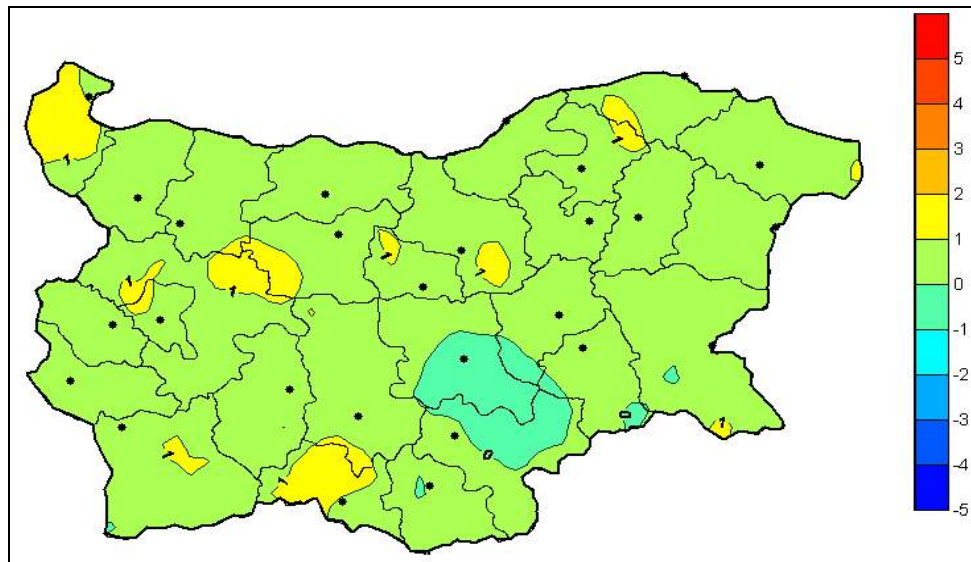
Метеорологична справка за месец МАРТ 2010 Г.

Станция	Температура на въздуха (°C)						Валеж (mm)				Брой дни с			
	T _{ср}	δT	T _{макс}	дата	T _{мин}	дата	сума	Q/Qn (%)	макси-мален	дата	количество валеж (mm)		снежна покривка	
											≥1	≥10		≥14m/s
София	5.8	1.0	22.4	27	-9.3	7	74	194	21	9	11	3	1	11
Видин	6.5	0.8	22.8	20	-7.0	9	72	159	21	5	8	3	4	7
Монтана	6.0	0.3	23.0	20	-5.6	7	103	251	41	9	9	3	3	8
Враца	6.3	0.6	23.0	20	-6.5	7	123	209	34	9	10	3	2	11
Плевен	6.7	0.5	23.7	22	-6.5	9	79	207	28	29	10	3	9	8
В.Търново	6.9	0.8	25.4	27	-6.4	7	68	130	29	29	7	2	1	6
Русе	6.8	0.2	22.7	22	-5.0	10	70	152	22	29	9	2	11	8
Разград	5.1	0.2	20.9	22	-7.6	7	56	156	16	29	11	2	5	10
Добрич	5.2	1.1	23.3	22	-9.4	10	80	249	24	9	11	3	13	9
Варна	6.4	1.0	23.2	21	-4.4	10	42	124	20	9	7	1	5	6
Бургас	7.1	1.0	24.9	22	-4.0	7	53	137	20	3	8	2	3	1
Сливен	6.9	0.7	22.4	22	-4.2	7	31	93	15	3	6	1	9	3
Кърджали	6.5	-0.1	21.6	22	-6.8	7	39	73	20	9	7	1	7	8
Пловдив	7.0	0.2	24.4	22	-5.5	12	72	181	31	9	9	2	2	7
Благоевград	7.4	0.4	23.0	21	-7.1	7	81	196	21	9	10	3	0	8
Сандански	9.2	0.8	24.7	22	-3.6	7	46	121	14	11	7	2	4	4
Кюстендил	6.2	0.2	23.8	27	-8.8	7	72	172	25	9	9	2	1	11

δT – отклонение от месечната норма на температурата; Q/Qn – процентно отношение на месечната валежна сума спрямо нормата. Нормите са изчислени по данни за периода 1961–1990 г.

2. ТЕМПЕРАТУРА НА ВЪЗДУХА

Март 2010 г. е със средни месечни температури близки до нормата. Средните месечни температури са между 5 и 7 °C в равнинната част на страната, между 4 и 6 °C по високите полета на Западна България, около 9 °C в района на Сандански и Петрич и между -1 и -7 °C по планинските върхове. Най-топло е в Сандански (9.2 °C). В по-голямата част от страната средните месечни температури имат отклонение от нормата за март между 0 и 1 °C. В станциите по северното подножие на Стара планина средните месечни температури имат отклонение от нормата между 1 и 2 °C. В част от станциите в област Бургас, Стара Загора, Хасково и Кърджали средните месечни температури имат отклонение от нормата между -0.5 и 0°C.

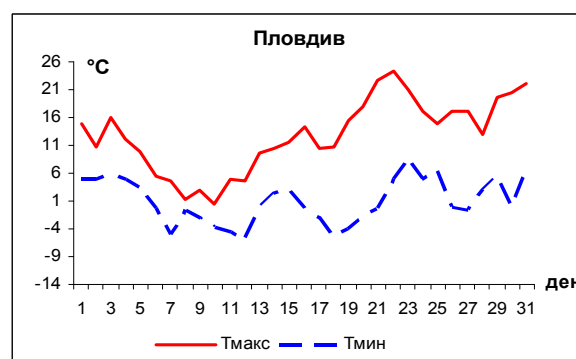
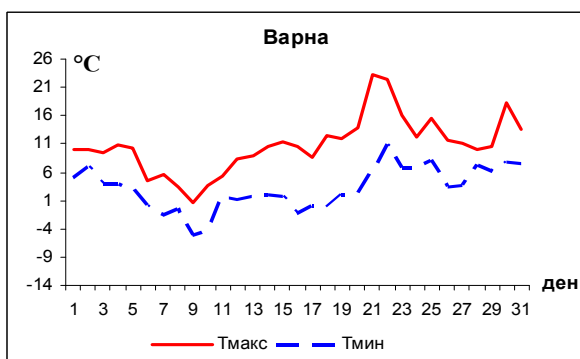
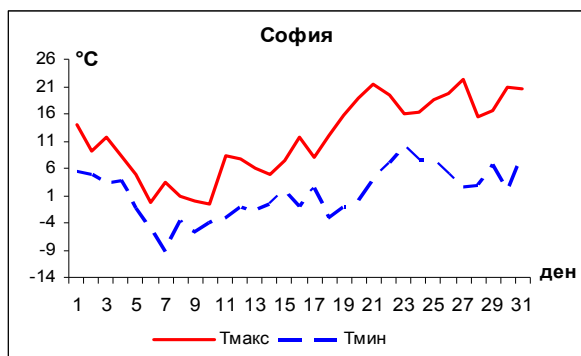
Температура на въздуха – отклонение от климатичната норма (°C) за март 2010 г.

От 1 до 5.III е нормално или относително топло, със средни денонощни температури между 0 и 4 °C над нормата. От 6 до 13.III е относително студено, със средни денонощни температури между 3 и 8 °C под нормата. От 14 до 19 и от 23 до 28.III е със средни денонощни температури близки до нормата или с 1–2 °C по-високи.

От 20 до 22.III е относително топло, със средни денонощни температури между 3 и 8 °С над нормата. Най-студено е в Драгоман на 9.III (−6.0 °С). Най-топло е в Пловдив на 22.III (18.4 °С).

Най-високите максимални температури са измерени между 20 и 22 и на 27.III (Ловеч 25.2 °С на 20.III). Най-ниските минимални температури са измерени между 7 и 12.III (Чепеларе −13.6 °С на 7.III).

Месечен ход на максималната и минималната температура на въздуха (°С) през март 2010 г.

3. ВАЛЕЖИ

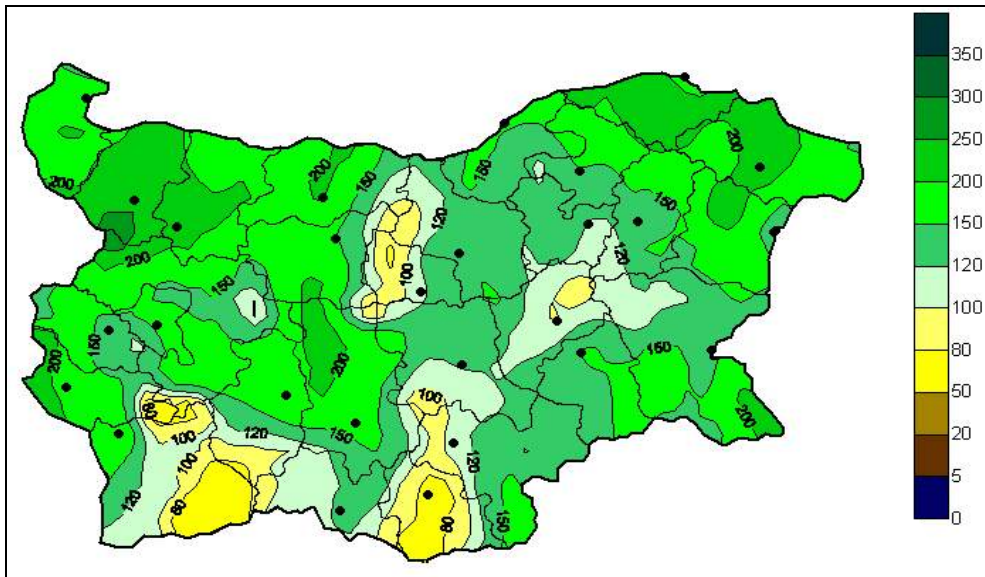
През март месечните суми на валежите са по-големи или близки до нормалните в по-голямата част от страната. Само в Рило–Родопската област месечните суми на валежите са по-малки или близки до нормалните. На повечето места месечната сума на валежите в процент от климатичната норма е между 95 и 250 % (Монтана 252 %). В Рило–Родопската област и в планинските станции по старопланинската верига месечната сума на валежите в процент от климатичната норма е между 65 и 105 % (Кърджали 73 %, вр.Мусала 66 %). Валежи има най-често и на най-много места през първата половина на месеца и от 28 до 31.III. Между 18 и 22.III е без валежи. Най-обилни и масови са валежите между 8 и 11.III (сняг) и 28–29.III (дъжд). Най-големите 24-часови количества валеж са регистрирани на 9.III в Югоизточна България (Момчилград 63 mm) и на 29.III в Предбалкана (с.Борима, обл. Ловеч, 59 mm). Броят на дните с валеж от 1 и повече mm е между 7 и 11. Броят на дните с валеж над 10 mm е между 1 и 3.

4. СИЛЕН ВЯТЪР

Условия за силен вятър от запад и северозапад (14 m/s и повече) има в Северна и Източна България между 5 и 17 и между 28 и 31.III. По планинските върхове духа силен и бурен северозападен вятър между 3 и 18 и между 27 и 31.III. Броят на дните със силен вятър е между 0 и 4 в Западна и между 3 и 13 в Източна България.

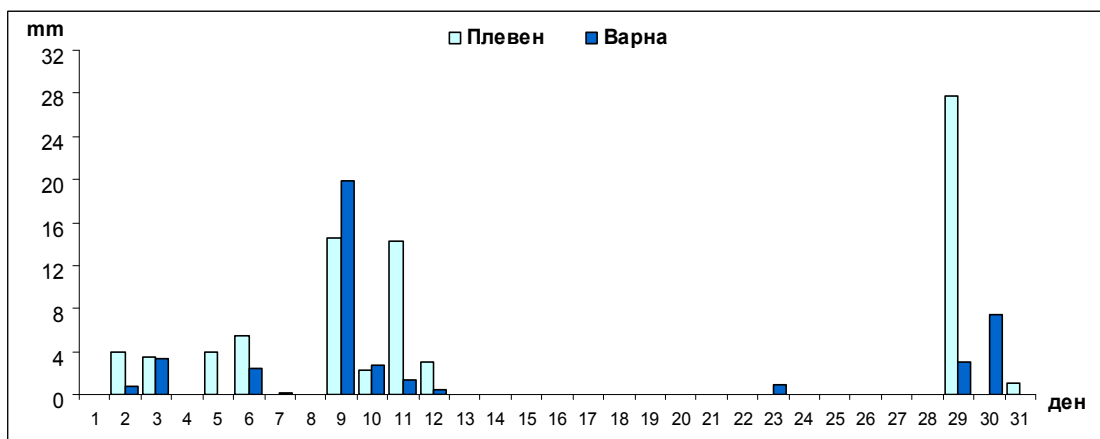
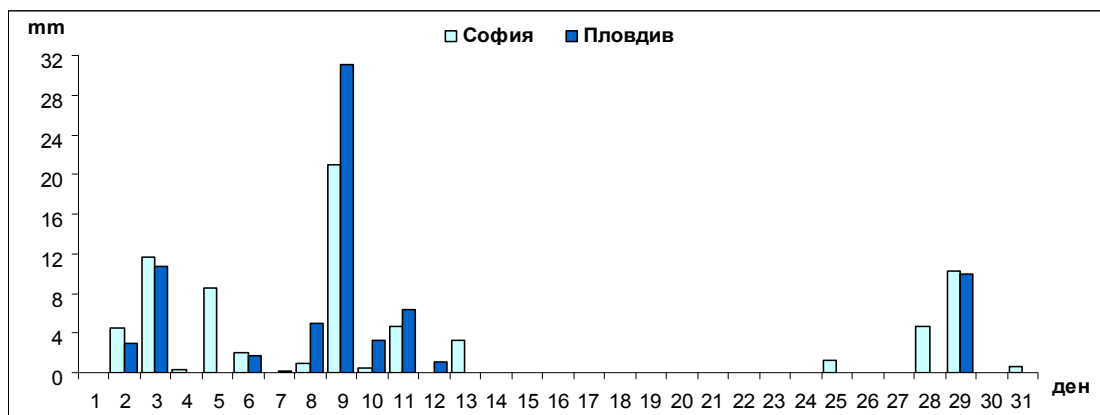
5. ОБЛАЧНОСТ И СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ

Средната облачност е между 5.0 и 8.0 десети, което е около и над нормата. Броят на ясните дни е между 1 и 10, което е около и над нормата, а броят на мрачните дни е между 7 и 16, което е около и под нормата.

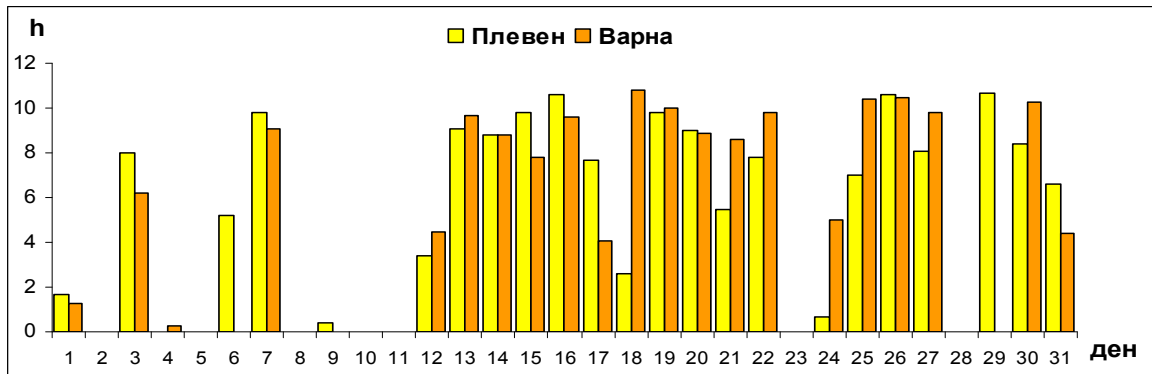
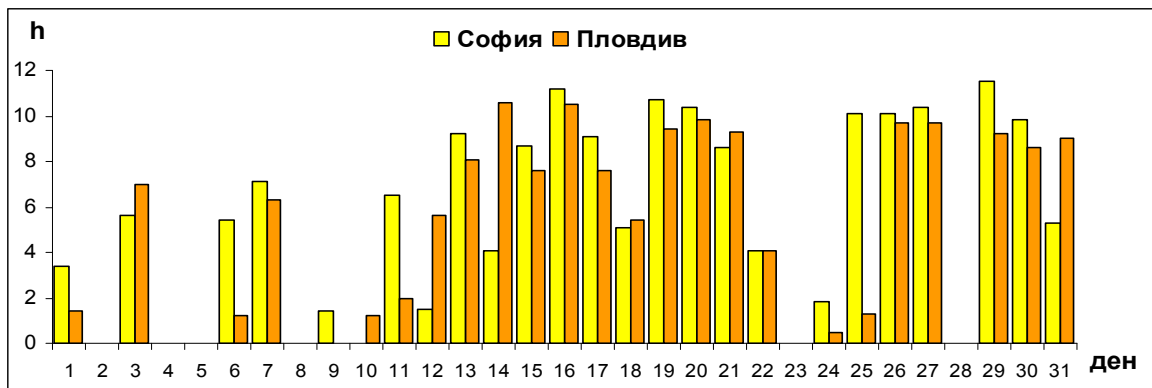

Териториално разпределение на валежите (в % от климатичната норма) за март 2010 г.

Денонощни количества валежи (mm) през март 2010 г.

Слънчево греење (часове) през март 2010 г.

6. СНЕЖНА ПОКРИВКА

Нова снежна покривка се образува през периода 6–11.Ш. Тя се задържа най-продължително в Северна и по високите полета на Западна България най-късно до 17–18.Ш. Броят на дните със снежна покривка е между 7 и 11 в Северна и по високите полета на Западна България и между 1 и 8 в Южна България и по Черноморието. Най-висока е снежната покривка през периода 9–11.Ш в Северозападна България (Белоградчик 38 cm на 9.Ш) и в Родопите (Смолян 44 cm на 11.Ш). По високите планински върхове снежната покривка достига максимална височина в средата на март (Черни връх 136 cm).

7. ОСОБЕНИ МЕТЕОРОЛОГИЧНИ ЯВЛЕНИЯ

Мъгли са се образували в 16 дни от март (за сравнение – 18 дни и през март 2009 г.). С наблюдавани мъгли в по-значителен брой метеорологични станции се очертават следните дни и периоди: 2, 4–6, 11–12 и 24–26.Ш. Мъгли само в районите на петте високопланински обсерватории (Черни връх, Мургащ, Ботев, Рожен и Мусала) е имало в 9 други дни.

Грмотевични бури са наблюдавани в 3 дни от месеца (през март 2009 г. те са в 6 дни). В двата случая (2 и 28.Ш) те са с локално развитие и са предимно в южни райони на страната. На 31.Ш по фронталния процес имат повсеместно развитие с валежи от град, регистриран от метеорологични и валежмерни станции в седем области (Видинска, Монтанска, Плевенска, Ловешка, Габровска, Търговищка, Сливенска и Пловдивска).

Опасни и особено опасни явления

Обилните валежи от 2–3.Ш (Ахтопол и Кости 29 mm, Малко Търново 28 mm, Бургас 22 mm, Ямбол 20 mm и др.) увеличават щетите предимно в преовлаженените и обилно наводнени посевни площи от предишни

валежи и снеготопене през февруари. Съобщава се за 30 000 да земеделски земи, с пшеница и рапица, и близо 6000 да гори под вода в района на градовете Елхово и Болярово. Хидроложките наблюдения дават информация за излизане на р.Тунджа от коритото с ниво на водата в нея над 3 m. Покачените нива на подпочвените води от високите води на река Дунав са залели над 20 000 да земеделски площи, засети с пшеница, ечемик и рапица в района на Свищов, Никопол, Белене и Ценово.

Вследствие на **снежните бури и обилни снеговалежи** със снегонавяване от 8 и 9.III много пътища и транспорт бяха блокирани (в София околновръстен път, в ж.к. Люлин преспи до 1 m, Прохода на Републиката и др.). Съобщения от НС "Гражданска защита" имаше за бедствено положение поради обилния снеговалеж и силния вятър в общини от Варненска област (Ветрино, Суворово, Вълчи дол и др.). Поради влошената метеорологична обстановка във варненските училища не са провеждани учебни занятия. Сигнали за много паднали дървета са постъпвали в Пловдив и областта.

Южният вятър от 22.III е довял в района на Родопите, Сливен и други места **жълто-червеникав пясък** от Сахара. Явлението, наблюдавано почти в цяла Гърция, се случва често по това време, когато ветровете пренасят пясък от Северозападна Африка. Здравните служби препоръчаха на хората, страдащи от дихателни и сърдечносъдови заболявания, да останат по домовете си.

Блокирано движение от снеговалежа в София на 8 и 9.III.2010 г. (сн. Виктор Гилтяй)

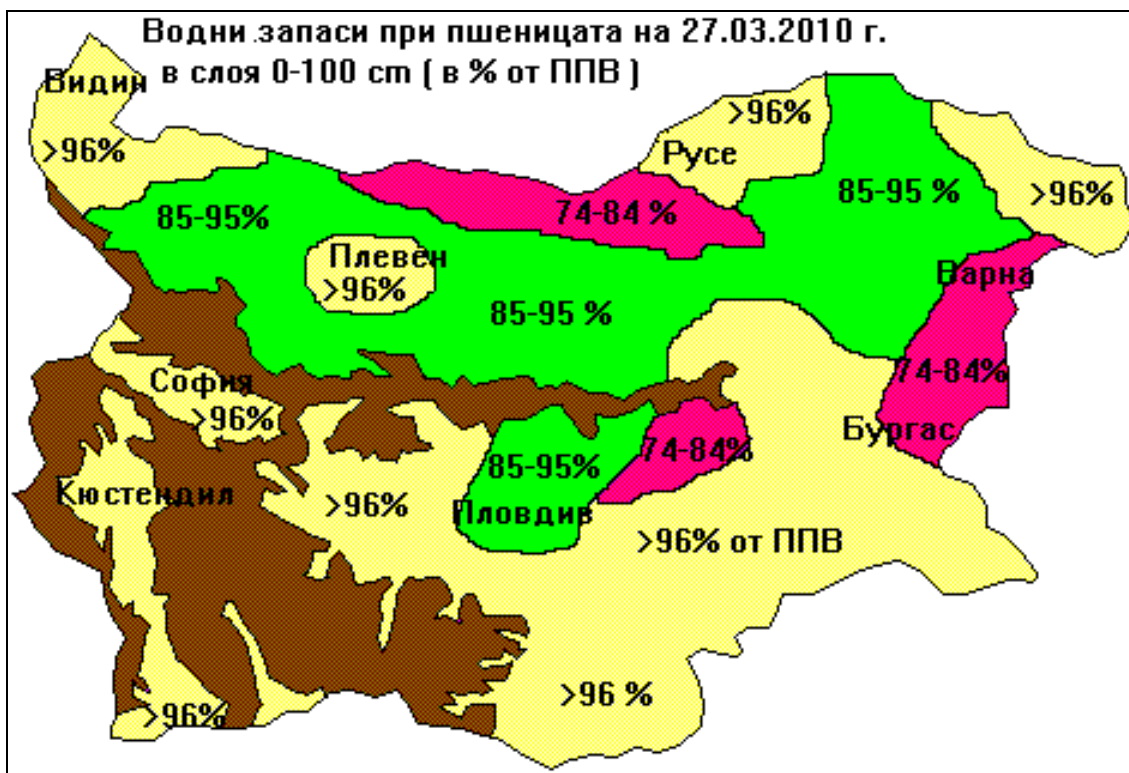
Цветен дъжд по улици в Сливен от 24.III.2010 г. (сн. БТА)

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

1. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА

Интензивните валежи от дъжд и сняг в края на февруари и началото на март, както и снеготопенето, бяха причина за значителното увеличение на почвените влагозапаси, а на места и за преовлажняването на горните почвени слоеве. На 7.III в цялата страна запасите от влага в 20- и 50-сантиметровите почвени слоеве бяха между 90 и 99 % от ППВ, като изключение представляваше единствено агростанция Кнежа, където влагозапасите при пшеницата в 20-сантиметровия слой съставляваха 86 % от ППВ. В отделни райони обстановката бе усложнена допълнително и от преливането на реките. Най-тежко бе положението в община Брегово, където прелялата р.Тимок наводни общо 17 000 да земеделска земя, от която 15 000 да са обработваеми площи. Последвалите значителни валежи от дъжд и сняг доведоха до образуване на снежна покривка на места до 30–40 cm, вследствие на което се поддържаеше високо съдържанието на влага в орния слой на почвата, а това възпрепятстваше провеждането на сезонните механизирани почвообработки.

В края на второто десетдневие на март настъпи съществено затопляне, с максимални температури на места до 20–22 °С, което предизвика обилно снеготопене. В резултат на това бе констатирано увеличение на наводнените площи с есенни посеви, главно в районите на Югоизточна България и Дунавската равнина. На 17.III, при определяне на общия воден запас в 50- 100- и 200-сантиметровите почвени слоеве, бе установено, че в повечето полски райони на страната нивата на почвените влагозапаси бяха в оптимални граници за края на зимата и началото на вегетационния период, над 85–90 % от ППВ. Изключения се наблюдаваха единствено в района на Софийско поле и около агростанциите Новачене и Долен Чифлик, където при пшеницата в двуметровия слой на почвата запасите от влага бяха в граници от 71 до 86 % от ППВ.

През третото десетдневие на месеца настъпи спиране на валежите и съществено затопляне, което активизира вегетацията при земеделските култури и съответно доведе до леко намаление на продуктивните запаси от влага в горните почвени слоеве. На 27.III в по-голямата част от полските райони на страната общият воден запас при пшеницата в еднометровия почвен слой бе над 85 % от ППВ (вж. пр. карта). Изключения имаше около агростанциите Новачене, Разград, Долен Чифлик и в района на Сливен. В тези райони почвените влагозапаси в края на март останаха малко по-ниски, между 74 и 84 % от ППВ. През последните дни на март отново паднаха валежи главно от дъжд, в западните райони между 15 и 35 l/m², които на места отново нарушиха хода на полските работи.

2. СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

Топлото за сезона време в началото на март доведе до възобновяване на вегетацията при зимните житни култури. В средата на първото десетдневие настъпи значително понижение на температурите и съществена промяна в агрометеорологичните условия. До края на десетдневието, с малки изключения, средноденоношните температури в полските райони на страната бяха с отрицателни стойности, а минималните, от порядъка на -4, -9 °C, в района на Драгоман до -13 °C. Закъснелите зимни прояви на времето, с валежи от сняг, бързо възобновиха покоя при пшеницата и ечемика. Поднормените температурни условия до края на първото и началото на второто десетдневие задържаха развитието на овощките, голяма част от които се намираха във фаза набъбване на плодните пъпки. При раноцъфтящите овощки бадем, кайсия и праскова на отделни места, предимно в Южна България, бе регистрирана и фаза разпукване на плодните пъпки.

Към средата на март настъпи чувствително повишение на температурите, а до края на второто десетдневие средноденоношните им стойности в полските райони на страната надвишаваха значително биологичния минимум, необходим за възобновяване на вегетацията при пшеницата и ечемика.

Наднормените температури от началото на третото десетдневие на март, с максимални стойности достигнали на много места в страната до 24-25 °C (Плевен, Ловеч, Сандански, Пазарджик, Пловдив, Елхово и Бургас), активизираха вегетационите процеси при зимните житни култури и трайните насаждения. **На отделни места в източните и южните райони на страната (Суворово, Търговище, Първомай, Таваличево и Харманли) част от братилите в началото на есента посеви с пшеница и ечемик встъпиха във фаза вретене (вж. пр. карта).**

В края на март бе увеличен делът на вретенилите посеви с пшеница и ечемик. В резултат на подобрените агрометеорологични условия през втората половина на месеца голяма част от засетите ранни пролетни култури (градински грах и др.) встъпиха във фаза поникване. През третото десетдневие на март раноцъфтящите костилкови видове встъпиха във фаза цъфтеж, а при семковите овошки бе наблюдавано разпукване на пъпките. При лозата бе регистрирано начало на сокодвижение.

3. ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

Наднормените валежи през първата половина на март възпрепятстваха провеждането на сезонните полски работи. Това бе една от причините за пропускане на оптималните срокове при сеитбата на слънчогледа на много места в Южна България. В края на второто и началото на третото десетдневие настъпи подобрене на условията за извършване предсеитбена подготовка на площите и сеитбата на ранните и средно ранни пролетни култури. През втората половина на март бяха извършени предцъфтежни пръскания в овощните градини.

III. ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

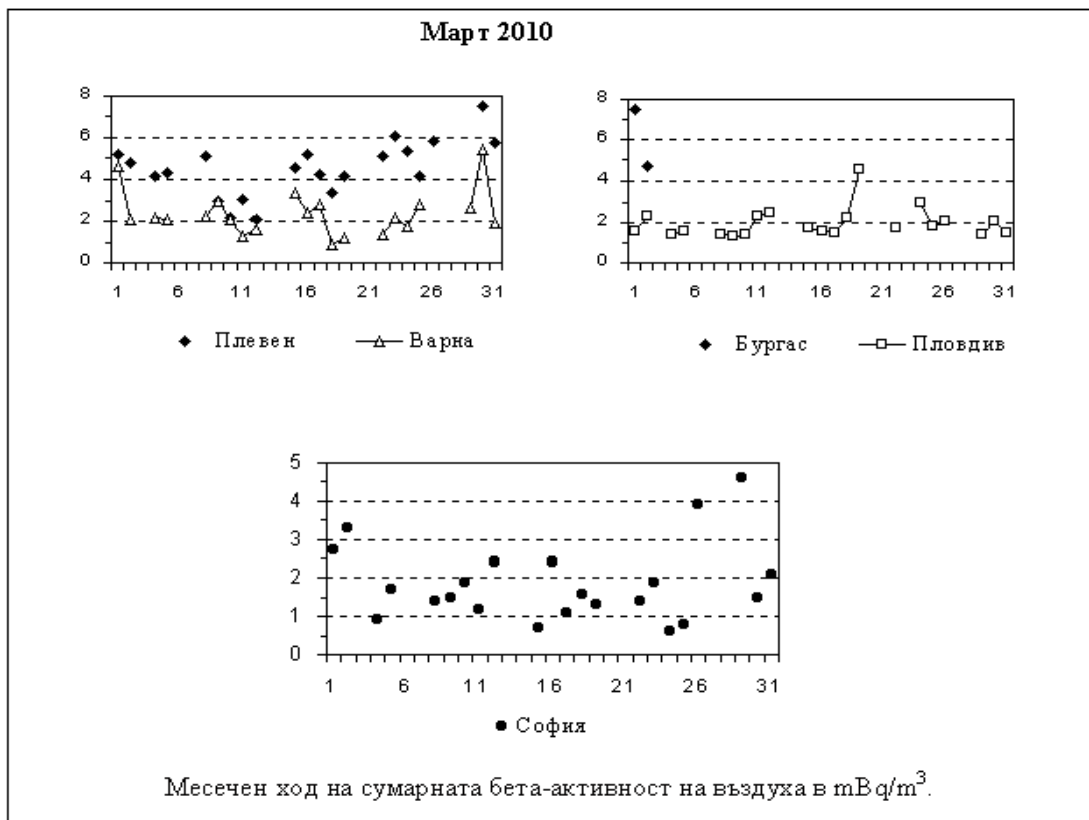
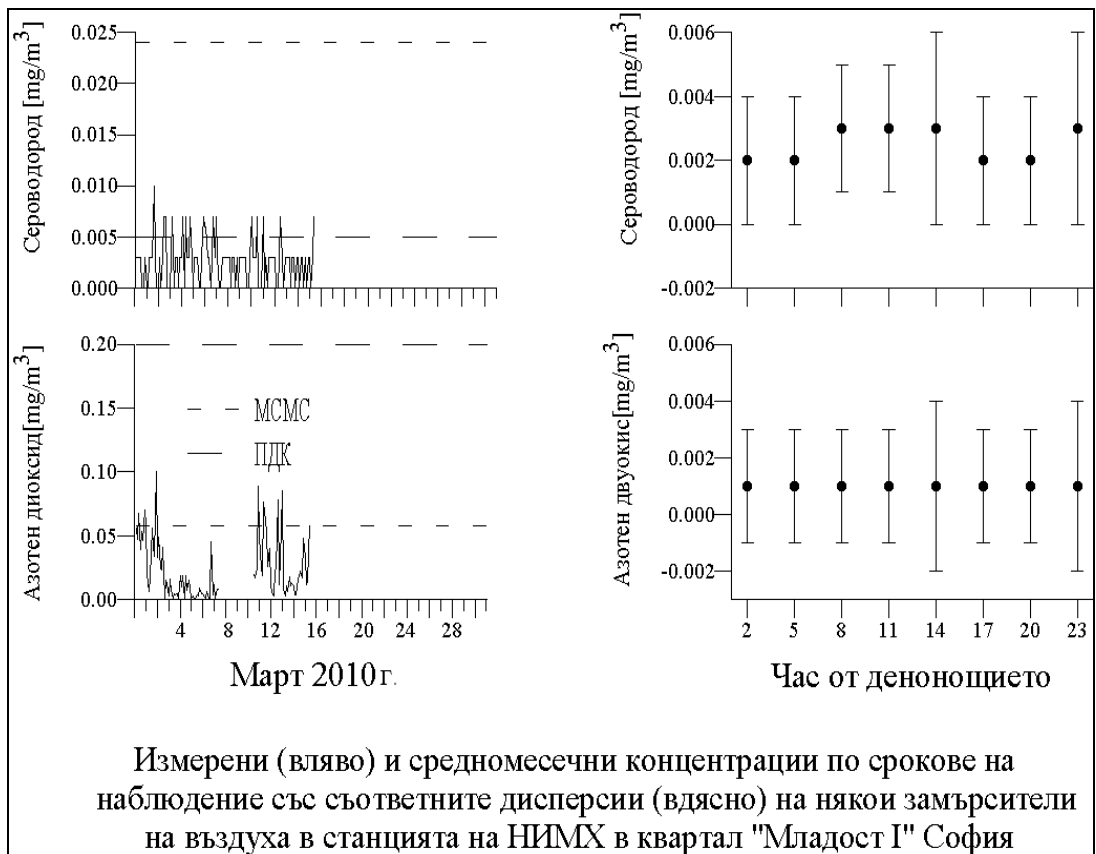
1. ХИМИЧЕСКО ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

Регистрираното съдържание на серен диоксид и фенол в атмосферата на София през месеца е по-ниско от еднократните и средноденонощни пределно допустими концентрации (ПДК), а също и от многогодишните средни месечни стойности (МСМС). Концентрацията на сероводород в 4 денонощия от месеца е била равна на или до 30 % по-висока от средноденонощната ПДК. В 17 случая еднократната ПДК за сероводород е превишавана до 100 %. През март само в две денонощия е наблюдавано повишение на концентрациите на азотен диоксид над средноденонощната ПДК до 25 %.

В Бургас не са измерени превишения на нормите за всички следени показатели за чистотата на атмосферния въздух (серен и азотен диоксид, фенол и сероводород).

Във Варна се следят серен и азотен диоксид и прах. През март е измерено леко превишение на средноденонощната норма само за прах на 16.III.

В Плевен се измерват серен и азотен диоксид и прах. През март са регистрирани само три пъти леки превишения на средноденонощната ПДК за съдържание на прах на 18, 19 и 25.III с около 85 %.

В Пловдив се следят също серен и азотен диоксид и прах. Превишения на средноденоношната ПДК за съдържание на прах са регистрирани за 11 денонощия, като максималното превишение на нормата е с 90 % на 1.III. Средноденоношната норма за азотен диоксид е леко превишена в 5 денонощия.

2. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ

Пробите за анализ на киселинността на валежа се събират 4 пъти в денонощието (на 6 часа) в 33 синоптични и 4 климатични станции на територията на цялата страна.

Средните месечни стойности на рН за пунктовете са в киселинната област на скалата в 28 % от всички станции, като най-киселинни са средномесечните стойности на вр.Мусала (рН=4.86), а най-алкални – в Кюстендил (рН=7.16).

3. РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

Радиоактивността на атмосферата се следи регулярно по данни от мрежата на НИМХ-БАН, като в регионалните лаборатории в градовете София, Пловдив, Варна, Бургас и Плевен се измерват ежедневно атмосферни проби (атмосферен аерозол на филтър, атмосферни отлагания и валежи).

Средните месечни стойности на общата бета-радиоактивност на атмосферния аерозол в приземния въздух през март 2010 г., измерени 120 часа след пробовземането на филтъра, варира от 1.9 до 5.1 mBq/m³. Средните стойности са сравними с тези за февруари, като за Плевен са малко по-високи. Измерените максимални дневни стойности са сравними с тези за февруари. Най-високи дневни стойности (около два пъти над средните) са измерени на 29 и 30.III в Плевен. При интерпретацията на данните трябва да се има предвид, че поради преустановяване на дежурствата в лабораториите, набирането и измерването на аерозолни проби през почивните и празнични дни е спряно. Поради проблеми с електрическото захранване данните за станция Бургас са непълни.

Запазват се непрекъснатите наблюдения върху вариациите в атмосферните отлагания и валежите. Стойностите на дългоживущата обща бета-радиоактивност на атмосферните отлагания и валежите са в границите на нормалните за станциите от мрежата на НИМХ в страната.

IV. СЪСТОЯНИЕ НА РЕКИТЕ

Валежи през различни периоди от март увеличаваха краткотрайно оттока на голяма част от наблюдаваните реки в страната, по-значително на реките в Северна България. Общият обем на речния отток през март в Дунавския водосборен басейн се увеличи с 35 %, а в Беломорския и Черноморския водосборни басейни намалѐ съответно с 5 и с 25 % в сравнение с оттока през февруари. Спрямо нормата за март оттокът на реките остана по-голям в Дунавския водосборен басейн с 88 %, в Беломорския водосборен басейн с 56 %, а в Черноморския водосборен басейн над 3 пъти.

В Дунавския водосборен басейн, няколко пъти през март, беше регистрирано повишаване на нивата на почти всички наблюдавани реки с 12 до 82 см, в равнинните участъци на реките Искър, Вит и Осъм от 100 до 340 см. През периода 28–31.III най-силно се повишиха нивата на реките Искър в участъка Кунино–Ореховица, Вит в участъка Садовец–Търняне и Джулюница при едноименното село със 100 до 134 см, а на Осъм при Изгрев с 340 см. Средномесечният отток на реките в Дунавския водосборен басейн през март е значително по-голям в сравнение с оттока през февруари и при почти всички пунктове за наблюдение надвиши месечната норма. С отток по-малък от нормата за месеца са само реките Вит при Тетевен и Росица при Севлиево.

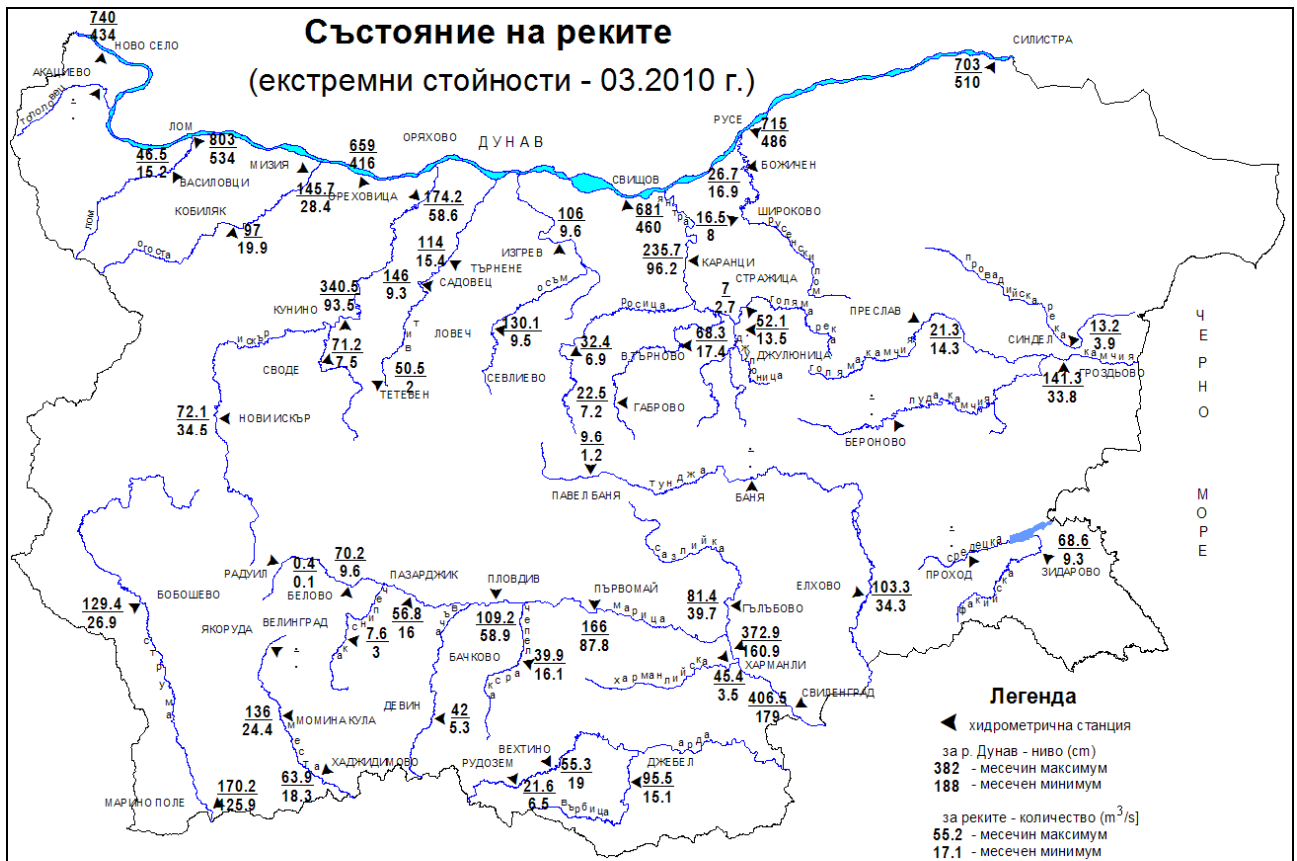
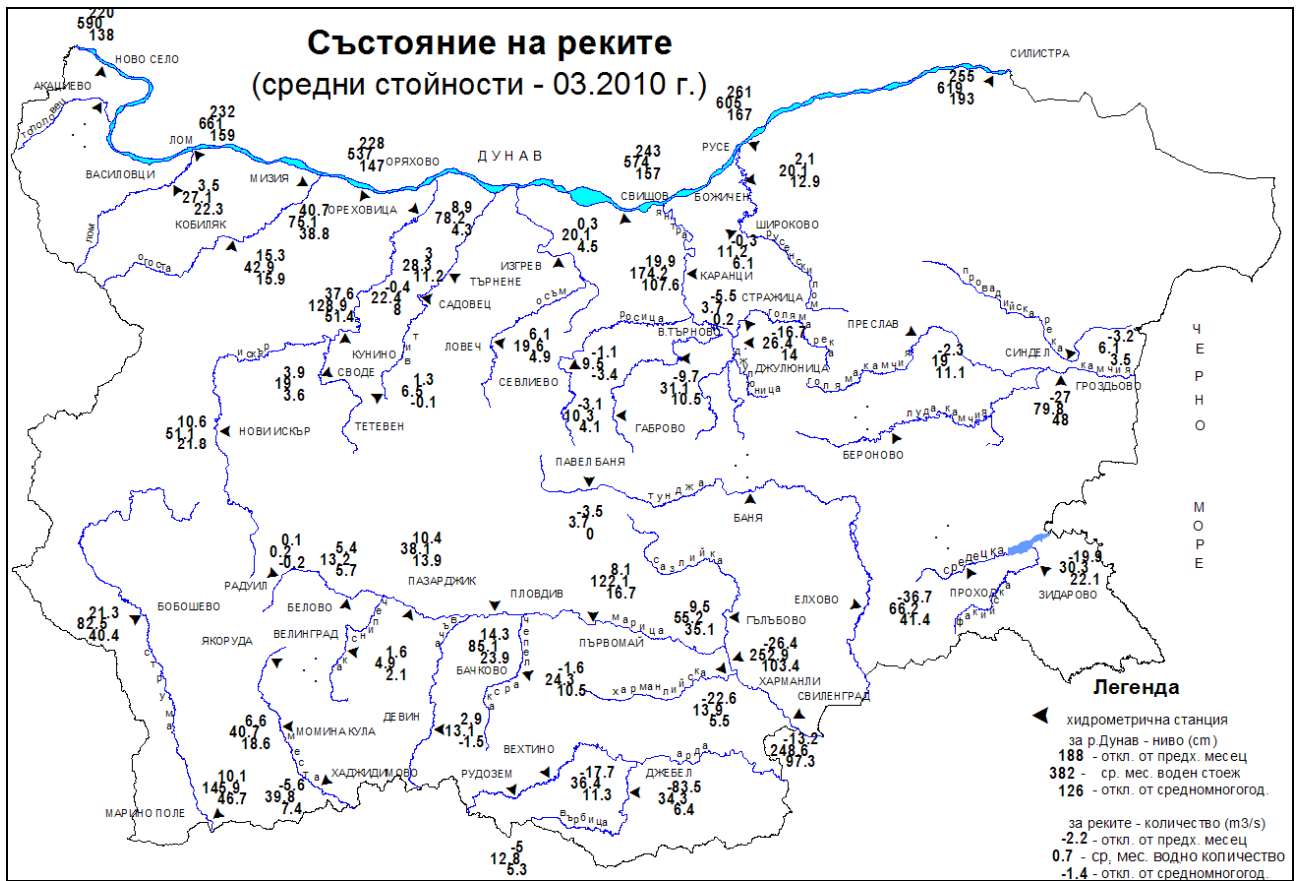
През първата половина на март в Черноморския водосборен басейн най-големи бяха повишенията на речните нива на реките Камчия при Гроздьово със 162–180 см, Факийска при Зидарово със 120–130 см, Ропотамо при Веселие с 202 см и Провадийска при гара Синдел с 82 см. Средномесечният отток на всички наблюдавани реки в този водосборен басейн е по-малък от оттока през февруари, но надвиши нормата за март.

В Беломорския водосборен басейн през по-голямата част от март наблюдаваните реки се характеризираха с неголеми денонощни колебания на нивата, предимно спадане. В отделни периоди от месеца беше регистрирано повишаване на нивата с 10 до 96 см при почти всички пунктове за наблюдение на реките. Средно за месеца, речният отток при повечето пунктове за наблюдение намалѐ в сравнение с оттока през февруари, но надвиши нормата за март.

Общият обем на речния отток към крайните створове на по-големите реки в страната е 2771 млн.м³, с 5 % по-голям от оттока през февруари и със 78 % над нормата за март.

През март нивото на р.Дунав в българския участък беше със силно изразена тенденция към повишаване. Средномесечното ниво на реката при всички пунктове за наблюдение е с 220 до 261 см по-високо в сравнение с февруари и със 138 до 193 см над нормата за март.

Забележка: Данните са от 08 ч.

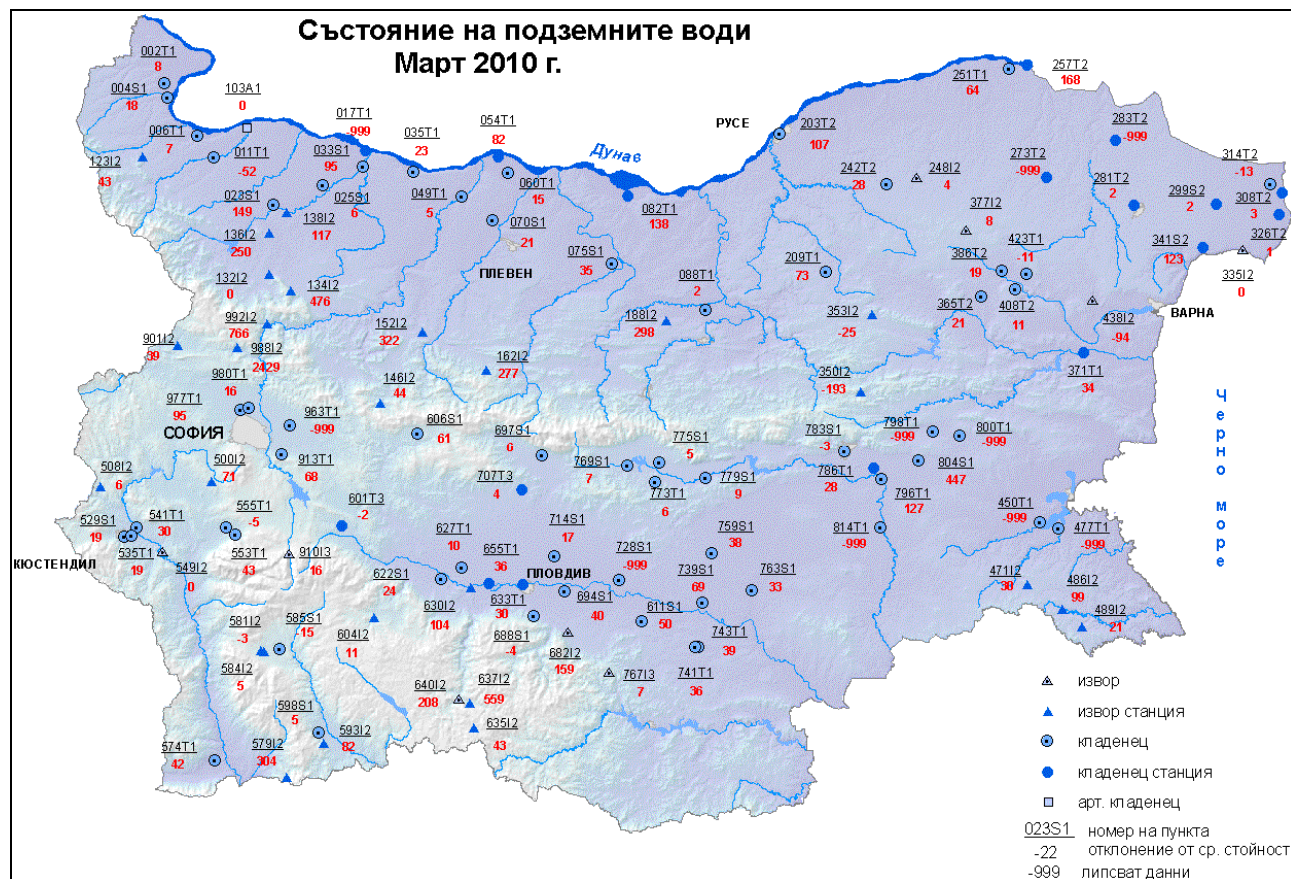
V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

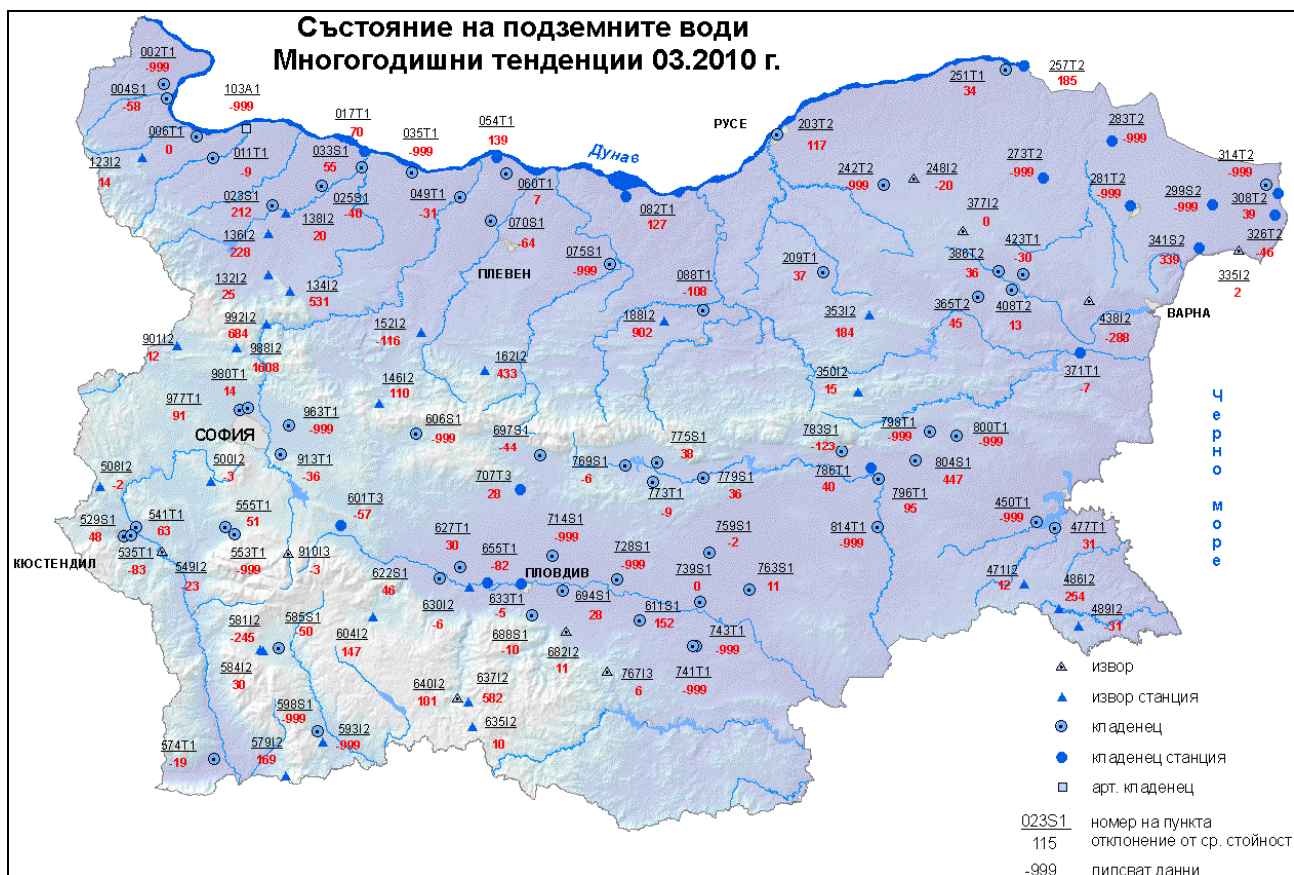
През изминалия период изменението на дебита на изворите се характеризираше с големи пространствени вариации и много добре изразена тенденция на покачване. Повишение на дебита беше установено при 30 наблюдателни пункта или в около 81 % от случаите. Най-съществено беше повишението на дебита в Милановски и Куклен–Добростански карстови басейни, в басейните на барем-аптски карстово-пукнатинни води на Североизточна България, на масива Голо бърдо и на студените пукнатинни води в Източнородопски район. В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са над 180 % (от 182 до 1274 %) от стойностите през февруари. Понижение на дебита беше установено при 5 наблюдателни пункта, като най-съществено беше то в Котленски карстов басейн. В този случай средномесечната стойност на дебита на извора е 34 % от същата стойност през февруари. Без изменение спрямо февруари остана дебитът в два от наблюдаваните извори.

За нивата на подземните води от плиткозалягащите водоносни хоризонти (тераси на реки, низини и котловини) пространствените вариации бяха с преобладаваща тенденция на покачване. Повишение на водните нива с 1 до 447 cm спрямо февруари беше регистрирано при 57 наблюдателни пункта или в около 88 % от случаите. Най-съществено беше повишението на нивата на места в терасите на реките Дунав, Огоста, Скът и Тунджа, както и в Софийска и Сливенска котловини. Предимно се повишиха нивата на подземните води в терасите на реките Дунав и почти всички нейни притоци (без р.Огоста), Струма и Тунджа, в Кюстендилска, Карловска и Казанлъшка котловини. Понижение на водните нива с 3 до 52 cm бе установено при 8 наблюдателни пункта, като най-съществено беше то за подземните води на места в терасите на реките Огоста и Места.

Положителна тенденция на изменение (от 36 до 39 cm) имаха нивата на подземните води в Хасковски басейн.

Предимно се повишиха нивата на подземните води в сарматския водоносен хоризонт на Североизточна България, с отклонения от средните стойности за февруари от 1 до 123 cm.

През март нивата и дебитите на подземните води в дълбоко залягащите водоносни хоризонти и водонапорни системи имаха голямо пространствено разнообразие на вариациите, с много добре изразена положителна тенденция. Предимно се повишиха с 28 до 172 cm нивата на подземните води в барем-аптския водоносен комплекс на Североизточна България. Разнообразни вариации (от -13 до 21 cm) с по-добре изразена тенденция на покачване имаха нивата на подземните води в малм-валанжкия водоносен комплекс на същия район на страната. Предимно се повишиха нивата на подземните води в приабонската система в обсега на Пловдивския грабен и в Средногорската водонапорна система съответно със 17 и 4 cm. Понижиха се нивата в подложката на Софийския грабен и в обсега на Ихтиманската водонапорна система съответно с 16 и 2 cm. Понижи се дебитът на подземните води в обсега на Ломско-Плевенската депресия с 0.15 l/s, а се повиши в обсега на Джермански грабен и Варненски артезиански басейн съответно с 0.050 и 0.040 l/s.

В изменението на запасите от подземни води през март беше установена по-добре изразена тенденция на покачване при 64 наблюдателни пункта или в около 62 % от случаите. Повишението на водните нива със 7 до 447 cm спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности беше най-голямо за подземните води на места в терасите на реките Дунав, Огоста, Марица и Тунджа, в Сливенска котловина, в сарматския водоносен хоризонт и в барем-аптския водоносен комплекс на Североизточна България. Покачването на дебита с отклонения от месечните норми от 2.00 до 1608 l/s беше най-голямо в Бистрец-Мътнишки, Етрополски и Ловешко-Търновски карстови басейни, в басейните на Преславска антиклинала, Стойловска синклинала, както и на студените пукнатинни води в Източнородопски район. В тези случаи дебитът на изворите е над 180 % (от 189 до 287 %) от нормите за март. Понижението на водните нива (с 2 до 123 cm) спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности е най-съществено за подземните води на места в терасите на реките Янтра и Марица, както и в Кюстендилска, Карловска и Сливенска котловини. Понижението на дебита, с отклонения от нормите от 0.040 до 1163 l/s, беше най-голямо в Бобошево-Мърводолски и в част от Разложки карстови басейни. В тези случаи дебитът на изворите е под 70 % (от 63 до 68 %) от нормите за март.

VI. СЪОБЩЕНИЯ

Честване на Световния ден на водата 22 март и Световния метеорологичен ден 23 март 2010 г.

По повод Световните дни на водата 22 март и на метеорологията 23 март с темата на СМО „60-годишна служба в интерес на вашата безопасност и благополучие“ се организира честването от Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ) към БАН и в нашата страна,

Световната метеорологична организация (СМО) и международната метеорологична общност всяка година отбелязват по подходящ начин тези два свързани международни празника и по-специално Световния ден на метеорологията, с който се ознаменува влизането в сила на Конвенцията за СМО от 23 март 1950 г. С тази Конвенция СМО придобива статут на специализирана агенция към ООН и чрез успешна координация на дейностите на националните метеорологични и хидрометеорологични служби и създаване на подходящи инициативи устоява на предизвикателствата в продължение на шест десетилетия. Мрежите от станции за наблюдение се разширяваха и практически покриха земното кълбо, а измерванията се увеличаваха, включвайки всички традиционни и дори някои нетрадиционни параметри на околната среда.

У нас. По заявка на НИМХ от пресклуба на БТА бяха уведомени медиите за пресконференция, дадена от Ръководството на НИМХ. На пресконференцията присъстваха около 15 журналисти (включително от 3 телевизионни канала). В експозето на Генералния директор д-р Георги Корчев бяха представени дейността на НИМХ, значението и ползата от хидрометеорологичното обслужване за безопасността и благополучието на обществото, както и на икономиката на страната. След зададените въпроси от журналистите най-вече за новостите в прогностичната практика, предупрежденията за опасни хидро-метеорологични явления, проблемите на климатичните промени се проведеха и индивидуални интервюта.

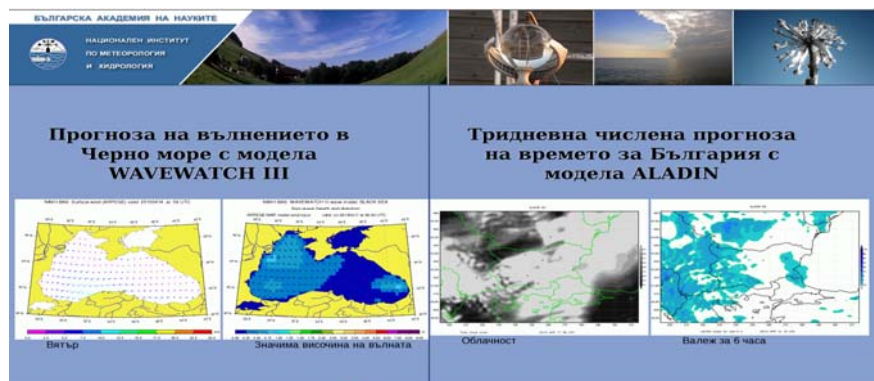
Освен членовете на ръководството на НИМХ, на въпросите на журналистите отговаряха и полковник д-р Румен Райков, началник на Метеорологичния център на Военновъздушните сили, директорът на Института по водни проблеми ст.н.с. I ст. д-р инж. Оханес Сантурджиян, г-н Асен Личев – Директор на Дирекция “Управление на водите” в Министерството на околната среда и водите и д-р инж. Ваня Григорова - Изпълнителен директор на Изпълнителна агенция по околна среда.

Пресконференция на НИМХ в БТА по случай Световния ден на водата 22 март и Световния метеорологичен ден 23 март (отляво надясно – журналистите, ръководството на НИМХ при БАН, операторите от различни ТВ-каналы)

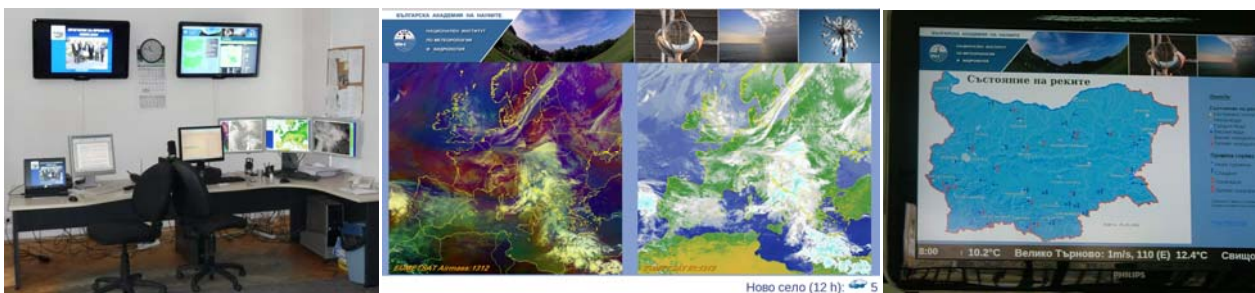

СМО 60 години в служба за безопасност и благополучие

2.1°C, 1011 hPa | Оряхово (12 h): ☁ 5 m/s, 110° (E), 12.6°C, 1010.4 hPa | Кнежа (12 h):

Визуализация за потребителите на метеорологични информационни продукти с помощта на числени прогностични модели

Обновеното място на синоптика, визуализация за потребителите на спътникова информация и на състояние на реките

На самия празник 23 март под мотото „Добре дошли при нас!“ НИМХ отвори своите врати, където в централното фоайе на вниманието на гостите бе показана постерна изложба с постиженията в науката и практиката и по-важните проекти на института. Встъпително изложение на Генералния директор засегна важни етапи от развитието на националната метеорологична служба на България и стратегията за бъдещото развитие. Последва обиколка и разглеждане на някои важни офиси и залата на Учебния център, по време на която на гостите бяха демонстрирани най-новите технологични продукти като: визуализиращи метеорологични и хидроложки прогнози он-лайн, модернизираните работни места на дежурните синоптици и хидролози. Представен бе и официално стартиран българският модул на Европейската система за предупреждения «Метеоаларм». Гостите бяха силно впечатлени при демонстрирането на новата система за хидропрогнози и разработените системи за ранно предупреждение – за наводнения, за повишени нива на замърсяването на въздуха и разпространение на частиците в атмосферата при ядрени аварии. Гостите получиха празничен подарък новата брошура „Промени в климата“, изготвена от работна група учени от НИМХ под редакцията на ст.н.с. дфмн Веселин Александров като обзорно становище на НИМХ по този важен съвременен и дискуссионен проблем.

Честванията на тези две забележителни дати, свързани с едно уникално международно сътрудничество в областта на метеорологията и хидрологията, в НИМХ София и филиалите в Пловдив, Варна, Плевен и Кюстендил, преминаха и под знака на 150 години от първите метеорологични наблюдения в България и 120 години от създаването на националната метеорологична служба.

От Главния редактор

Генерален директор НИМХ ст.н.с. д-р Георги Корчев
Телефон: 975-39-96
Факс: 988-03-80, 988-44-94
Телефонна централа: 462-45-00
1784 София, бул. “Цариградско шосе” 66

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Главен редактор ст.н.с. д-р П. Симеонов
Редакционен секретар ст.н.с. д-р Т. Маринова
ст.н.с. д-р В. Казанджиев
ст.н.с. д.ф.н. Ек. Бъчварова
ст.н.с. д-р М. Мачкова
Редакция и компютърна подготовка Б. Калчева

ПОДГОТВИЛИ МАТЕРИАЛИТЕ ЗА БРОЯ

Част I. Л. Кумчева, н.с. д-р И. Господинов, гл. експ. П. Димитрова
Част I.б. ст.н.с. д-р П. Симеонов, н.с. д-р И. Господинов
Част II. Д. Жолева, Я. Маринова, ст.н.с. д-р В. Казанджиев
Част III. н.с. Бл. Велева, ст.н.с. д-р М. Коларова, Л. Йорданова
ст.н.с. д.ф.н. Ек. Бъчварова
Част IV. инж. Г. Здравкова, инж. Б. Христов
Част V. ст.н.с. д-р М. Мачкова
Уеб страница инж. Ц. Младенова

Печат Е. Замфиров
Формат 70/100/8
Поръчка – служебна
Тираж 26
Издание на НИМХ

© Национален институт по метеорология и хидрология, БАН

София, 2010